

Malmö stad

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen
Tillståndsenheten

ÖVERKLAGANDE

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLEN	
Ink.	2020 -11- 09
Mål nr:	6330-20
Aktbil:	HÖGSTA FÖRVALTNINGS.....

Datum

2020-11-05

Vår referens

Aniela Gruszecki

Direkttelefon

040-34 48 92

Högsta Förvaltningsdomstolen

Box 2293,

103 17 Stockholm

KAMMARRÄTTEN

I GÖTEBORG

Ink 2020 -11- 06

DOMSTOLEN
Bered Enhet 1

2020-11-09

Mål nr: 6330-20

AKTBIL: 1

Ärende:

78-2019-00370

Överklagande av Kammarrätten i Göteborgs dom den 22 oktober 2020 i mål nr 4292-19

Kammarrätten beslutade att undanröja arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott i Malmö stads beslut om återkallelse av Golfrest Syd AB:s serveringstillstånd på Rönnebäcks Golfrestaurang, Rönnebäcksvägen 2 i Malmö. Kammarrättens motivering var att arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott inte skulle haft delegation att besluta om återkallelse av serveringstillstånd.

Yrkande

Arbetsmarknads- och socialnämnden (nämnden) yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen meddelar prövningstillstånd och upphäver kammarrättens dom.

Grunder

Upplysningsvis kan nämnas att vid tidpunkten för kammarrättens avgörande hade klaganden inte längre dispositionsrätt till den lokal där dess återkallade serveringstillstånd fanns och en ny juridisk person hade fått (och har alltjämt) serveringstillstånd i lokalen. Saken hade därmed vid tidpunkten för kammarrättens avgörande fallit och kammarrätten borde på den grunden ha avskrivit målet.

Nämnden anser att det är av vikt för ledningen av rättstillämpningen att HFD tar upp målet till prövning, dels för klargörande av fråga om instansordningsprincipen, dels för klargörande av fråga om delegationsförbudet i 6 kap. 38 § p. 3 kommunallagen.

Frågan om instansordningsprincipen

Nya omständigheter får anföras hos kammarrätten endast om det inte leder till att saken blir en annan än den som prövats i förvaltningsrätten (se RÅ 2003 ref. 15).

Kammarrätten har felaktigt tagit upp frågan om lagligheten i arbetsutskottets beslut trots att denna fråga överhuvudtaget inte prövats av förvaltningsrätten. Kammarrätten har därmed på ett olovligt sätt gått ifrån den processram som satts i förvaltningsrätten.

Malmö stad

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen

Tillståndsenheten

ÖVERKLAGANDE

Frågan i förvaltningsrätten har enbart handlat om lämpligheten enligt 8 kap. 12 § alkohollagen. Frågan i kammarrätten har enbart handlat om beslutet har fattats i strid mot delegationsreglerna i 6 kap. 38 § kommunallagen. Domarna i målen rör således två helt skilda saker.

HFD bör klargöra när talan i kammarrätten har ändrats så pass mycket att det finns skäl för att avvisa talan eller återförvisa målet till lägre instans. Om prövningen förskjuts uppåt i instansordningen försvinner successivt domstolarnas roll som kontrollerande funktioner samtidigt som beslutsmyndigheternas primära ansvar över utredning och uppfyllande av materiell lagstiftning suddas ut.

Frågan om delegationsordningens laglighet

Många kommuner delegerar idag beslut om återkallelse av exv. serveringstillstånd till utskott. Att ändra på denna ordning innebär en stor förändring av kommuners organisation och effektivitet. Det förarbetsuttalande som kammarrätten hänvisar till i sin dom efterlevs således inte av kommuner idag eftersom kommuner inte bedömer att rutinmässiga ärenden om återkallelse är av större vikt eller principiell beskaffenhet för den enskilde. Det behövs därför ett klargörande från HFD avseende kommuners möjlighet att delegera beslut i ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda.

Nämnden anser, med följande argument, att ett beslut om återkallelse av ett serveringstillstånd kan delegeras från en nämnd till ett arbetsutskott.

(1) Kammarrätten menar att arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott inte haft laglig rätt att fatta beslut om återkallelse av bolagets serveringstillstånd och hänvisar till kommunallagens 6 kap. 38 § där det framgår att beslutsrätten inte får delegeras när det gäller ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Nämnden menar att bestämmelsen ska ses ur ett verksamhetsperspektiv. I kommunens uppgifter ingår normalt att fatta beslut enligt alkohollagen. Det är därför endast om det enskilda ärendet av någon anledning är principiellt viktigt som det inte omfattas av möjligheten till delegering, se vidare SKL: s cirkulär SKL 2010:77. Förevarande ärende anses inte vara av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Beslutet innebär en direkt tillämpning av alkohollagens regler och bolaget är inte i närheten av att uppfylla kravet på ekonomisk lämplighet i alkohollagens 8 kap. 12 §. Ingen övre instans har heller ifrågasatt riktigheten i beslutet avseende bolagets lämplighet. Arbetsordningen i de flesta större kommuner är sådan att beslut om återkallelser delegeras av nämnd till utskott. En annan ordning vore en sådan administrativ börda att kravet om effektivitet i den kommunala förvaltningen gravt skulle åsidosättas. Risken är att en alltför stor del av nämndens tid skulle ägnas åt rena rutinärenden. Inte minst sedan det även vad gäller försäljning av tobak införts en tillståndsplikt med en möjlighet att återkalla tillstånd.

(2) Förvaltningsrätten i Malmö kom den 8 november 2013 i mål nr 7478-13 fram till att det inte finns något delegationsförbud när det gäller serveringstillstånd. att det vid denna bedömning ska göras en avvägning mellan demokratispekter och kravet på effektivitet i den kommunala förvaltningen och att delegation får förekomma i ärenden som är av rutinartad beskaffenhet (se prop. 1975/76:187 s 260). Enligt förvaltningsrättens mening fick sakfrågan om återkallelse anses utgöra ett sådant rutinärende som får delegeras. Beslutet att återkalla bolagets serveringstillstånd

Malmö stad

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen
Tillståndsenheten

ÖVERKLAGANDE

ansågs således inte vara av sådan principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, och socialnämnden hade därför rätt att delegera beslutet till ett tillståndsutskott.

Förvaltningsrätten i Malmö har i dom med mål nr 6059-19 kommit fram till att beslut om återkallelser är så ingripande att ett sådant beslut inte får delegeras från nämnd till utskott, dvs. en motsatt slutsats än den som dras i ovan omnämnd dom med mål nr 7478-13. Det är viktigt att frågan noggrant prövas av Högsta Förvaltningsdomstolen, då domen kan få stora konsekvenser för kommunernas arbetsordning.

(3) Av förarbete till den numera upphävda tobakslagen (prop. 2009/10:207 s. 19) framgår att kommunen har möjlighet att delegera beslut om sanktioner, inklusive försäljningsförbud, till ett utskott eller en anställd inom kommunen. En återkallelse av ett serveringstillstånd kan jämföras med ett beslut om försäljningsförbud enligt tobakslagen. Av förarbete till lagen om tobak och liknande produkter som trädde i kraft den 1 juli 2019 framgår att försäljningsförbudet ersatts av en möjlighet att återkalla försäljningstillstånd. Vidare uttalas att det nya sanktionssystemet, med möjligheten att återkalla ett försäljningstillstånd inte bör medföra några konsekvenser av betydelse för det kommunala tillsynsarbetet. (prop. 2017/18:156 s. 76 och 159).

Malmö 27 oktober 2020

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott